Michael Ende

Nekonečný příběh

Albatros, Praha, 2001
preklad: **Eva Pátková**

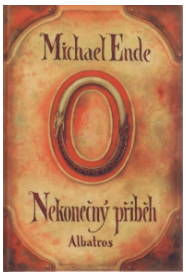

- 13

  Lidské vášně jsou záhadná věc a jakmile jde o ně, tak dětem se nevede o mnoho jinak než dospělým. Když se někoho taková vášeň zmocní, neumí ji vysvětlit druhým, a kdo nic podobného nikdy nezažil, ji zas nedokáže pochopit. Najdou se lidé, kteří riskují život, aby zlezli vrchol nějaké hory. Nikdo, ani oni sami neumějí doopravdy vysvětlit proč. Jiní promrhají všechny peníze, jen aby získali srdce určité osoby, která o nich nechce ani slyšet. A zase jiní se zničí, protože nedokážou odolat potěšení z dobrých jídel – nebo pokušení láhve. Mnoho lidí vsadí veškerý majetek, jen aby vyhráli v hazardních hrách, nebo obětují všechno nějaké utkvělé myšlence, která se nemůže nikdy uskutečnit. Někteří lidé věří, že by byli šťastní, jen kdyby byli někde jinde, než právě jsou, a celý život cestují po světě. A pár lidí nedojde klidu, dokud se nedostanou k moci. Zkrátka a dobře existuje tolik různých vášní, kolik je různých lidí.

- 18

  To by mě zajímalo (...) co se vlastně v takové knize děje, když je zavřená. Samozřejmě jsou v ní jen písmena, vytištěná na papíře, ale přesto – něco se tam přece jen musí dít, protože když ji otevřu, pak je tam najednou celý příběh. Jsou tam osoby, které ještě neznám, a jsou tam všechna možná dobrodružství a hrdinské činy a boje – a někdy se v nich strhnou mořské bouře, nebo se člověk dostane do cizích zemí a měst. To všechno přece nějak je uvnitř v té knize. Člověk ji musí číst, aby to mohl prožít, to je jasné. Ale je to v ní už předtím. Rád bych věděl, jak je to možné.

- 162

  Všechny bytosti a věci jsou skutečné jen v případě, že mají pravé jméno (...). Falešné jméno z nich udělá bytosti a věci neskutečné. To právě dělá lež.

- 179

  Můžeme být přesvědčeni, že si něco přejeme – třeba celá léta –, dokud víme, že naše přání je nesplnitelné. Jakmile ale najednou stojíme před možností, že se vysněné přání může splnit, pak si přejeme už jen jedno: Kéž bychom si to byli bývali nikdy nepřáli.

- 180

  Stařec z Putující hory pokračoval ve vyprávění a zároveň znovu zapisoval, jak Bastián ukradl knihu, jak uprchl na půdu školy a jak se tam dal do čtení. A nyní znovu začalo Átrejovo Velké hledání, přišel k prastaré Morle a našel Falka v Ygramulině síti nad Bezednou propastí, kde zaslechl Bastiánův ulekaný výkřik. Ještě jednou ho vyléčila stará Urgla a Engywuk ho poučoval. Prošel třemi magickými branami a vešel do Bastiánova obrazu a mluvil s Uyulálou. A pak přišli větrní obři a Přízračné město a Gmork a Átrejova záchrana a návrat do Slonovinové věže. A mezitím se odehrálo také všechno to, co zažil Bastián, jak zapálil svíčky a jak zahlédl Dětskou císařovnu a jak ona marně čekala, že Bastián přijde. A ještě jednou se vydala na cestu, aby hledala starce z Putující hory a znovu vystoupala po žebříku z písmen a vešla do vejce a zase znovu se zopakoval celý rozhovor, který ti dva spolu vedli a který končil tím, že stařec z Putující hory začal psát a vyprávět Nekonečný příběh.

  A zde začalo všechno znovu – beze změny a nezměnitelné – a znovu všechno skončilo u setkání Dětské císařovny se starcem z Putující hory, který zase znovu začal psát a vyprávět Nekonečný příběh...

- 340

  Kdo nemá žádnou minulost, ten taky nemá budoucnost.

- 341

  (…) Vymyslela jsem pro ně tuhle hru. Jak vidíš, trochu je zabaví. A je náramně jednoduchá. Kdyby ses nad tím zamyslel, pak bys musel přiznat, že všechny příběhy světa se v podstatě skládají jen z omezeného množství písmen. Písmena jsou pořád stejná, mění se jen jejich pořadí. Z písmen se tvoří slova, ze slov věty, z vět kapitoly a z kapitol příběhy. Jen podívej, co tam stojí?

  (…)

  HGIKLOPFMVEYXQ
  YXCVBNMAŠDFGHJKLOA
  QWERTZUIÓP
  ASDFGHJKLOA
  MNBVCXYLKJHGFDSA
  YXCVBNMLKJ
  QWERTZUIÓP
  ÁSDFGHJKLOAYXC
  UPOIUZTREWQ
  AOLKJHGFDSÁMNBV
  GKHDSRZÍP
  QĚTUOSFHKO
  YČBMWRŽIP
  ARCGUNIKÝO
  QWERTZUIOPASD
  MNBVCXYASD
  LKJUONGŘEFGHL

  (…) Ano, (…) takhle to většinou vypadá. Ale když se hraje velmi dlouho, pak se někdy náhodou vytvoří slova. Nejsou nijak zvlášť duchaplná, ale aspoň slova. Například ‚zubokus‘ nebo ‚myšimor‘ nebo ‚dutolebka‘. Když se ale hraje sto let, tisíc let, sto tisíc let, pořád znovu, pak podle vší pravděpodobnosti musí jednou vzniknout i báseň. A když se hra provozuje věčně, pak přitom musí vzniknout všechny básně, všechny příběhy, které jsou vůbec možné, k tomu i všechny příběhy příběhů a dokonce i příběh, ve kterém si my dva právě povídáme. To je logické, ne?

- 384

  Ve světě existují tisíce různých radostí, ale v podstatě je to pořád jen jedna jediná radost, totiž radost z toho, že umíme mít rádi. Mít radost a mít rád je jedno a totéž.